

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

I. Indledning.

Der er en nøjesammenhæng mellem bestræbelserne for at beskytte levnedsmidler og bestræbelserne for at forbedre det miljø, hvori mennesker i øvrigt lever. Forureningen, navnlig den kemiske forurening, af miljøets forskellige områder, luft, vand og jord, har virkninger, som også kan spores i levnedsmidlerne. De kemikalier, der udledes som affaldsstoffer fra den industrielle produktion, og de kemikalier, der anvendes i landbrugets og gartnerbrugets produktion, især bekæmpelsesmidler, kan bidrage til miljøforureningen, og på grund af denne virkning påkalder de sig i dag i stigende grad opmærksomheden.

Som følge heraf vil det være nødvendigt med en lovgivning, som giver myndighederne bedre muligheder for at sikre og kontrollere de forhold, der er af betydning for levnedsmidlers kvalitet og renhed; i denne forbindelse er det særligt vigtigt, at der kan fastsættes kriterier, som et nyt stof skal opfylde, før det kan godkendes til anvendelse i forbindelse med levnedsmidler. Der er endvidere et stærkt behov for gennem forskning at nå frem til en bedre forståelse af den sundhedsmæssige betydning i bredere forstand af forskellige stoffers forekomst i levnedsmidler.

II. Lovforslagets hovedprincipper.

Formålet med lovforslaget er i første række at:

1. beskytte forbrugeren mod sundhedsrisiko i forbindelse med levnedsmidler,
2. beskytte forbrugeren mod vildledning i forbindelse med levnedsmidler,
3. tilvejebringe hjemmel for det såkaldte „positiv-listesystem“ for tilsætningsstoffer til levnedsmidler, d. v. s. at kun de tilsætningsstoffer, det udtrykkeligt er tilladt at anvende ifølge en af ministeren udfærdiget fortegnelse, må tilsættes levnedsmidlerne,
4. tilvejebringe grundlaget for en planlægning og koordinering af laboratorievirksomheden og for et betryggende tilsyn med de forhold, hvorunder levnedsmidler fremstilles og forhandles, samt med indholdet i levnedsmidler,
5. skabe lovgrundlag for levnedsmiddelrådet.

III. Den industrielle udvikling.

Siden 2. verdenskrigs afslutning er mange, nye fremskridt inden for kemien og biologien taget i

brug i levnedsmiddelproduktionen, der i stadig stigende grad er blevet industrialiseret. Industrialiseringen beror på muligheder, der er skabt af den tekniske udvikling, men skyldes også et stigende befolkningstal, urbaniseringen, en økonomisk og social omlægning af befolkningens livsvilkår samt hensynet til konkurrencen, også på eksportmarkederne.

Der er ved denne udvikling skabt mulighed for på en økonomisk mere rationel måde at imødekomme den stigende befolknings behov for stadig øgede mængder af levnedsmidler. Samlingen af produktionen på færre og større virksomheder har endvidere muliggjort udvikling af en række nye produkter og en standardisering af mange produkters kvalitet, samtidig med at mulighederne for at gennemføre en høj hygiejnisk standard i de enkelte virksomheder er forbedret.

Industrialiseringen og den stærke centralisering af levnedsmiddelproduktionen rummer imidlertid også visse risici for konsumenterne. De produktionsmetoder, som den centraliserede massefremstilling må anvende for at opnå varer, der kan tåle lang tids transport og opbevaring i handelsleddene og hos forbrugerne, kan medføre, at levnedsmidlernes indhold af livsvigtige næringsstoffer forringes, eller at der må anvendes konserveringsmidler eller andre tilsætningsstoffer i sundhedsmæssigt uønskeligt omfang.

Den ofte landsdækkende, og ikke sjældent endog internationale distribution af massefremstillede levnedsmidler indebærer, at langt flere mennesker vil blive ramt af de sundhedsskadelige virkninger, hvis uheldet i enkelte tilfælde er ude, og varenes geografiske spredning vil gøre det vanskeligere at erkende, hvorfra skaden hidrører. Skadelige virkninger af kemiske og andre forureninger eller eventuelt af visse tilsætningsstoffer vil endvidere meget muligt først kunne erkendes efter meget lang tids forløb.

Hvis man skulle angive en rækkefølge for de risici, som også den moderne levnedsmiddelfremstilling frembyder, måtte man stadig først og fremmest nævne mikrobiologiske årsager (svampe- og bakterievækst); dernæst tab af livsvigtige næringsstoffer, forureninger fra omgivelserne, naturlige toksiner og endelig risici fra pesticider og tilsætningsstoffer.

Der kan nævnes adskillige eksempler — også fra Danmark — på, at et større antal mennesker er blevet ramt af mikrobielle forgiftninger gennem levnedsmidler. Overgangen til mejeridrift medførte fremkomsten af de store mælkebårne epidemier i de første 40 år af dette århundrede. Deres ophør skyl-